

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ (ВВ.1.12)

1.Код:ВВ.1.12

2.Назва:ГЕОГРАФІЯ ТНК В ТУРИЗМІ

3.Тип (обов'язковий / вибірковий): вибірковий

4.Цикл (короткий, перший, другий / третій): другий

5.Рік навчання, коли пропонується цей компонент: другий

6.Семестр/триместр, коли забезпечується компонент: 4 семестр

7.Кількість встановлених кредитів ЄКТС: 4

8.Прізвище лектора: проф. Обозний В.В.,ст. викл. Головка В.В.

9.Результати навчання:

знання: перспективних напрямів розвитку світового туристичного ринку, які формуються під впливом сучасних тенденцій транснаціоналізації світового господарства;

вміння: визначати основні типи транснаціональних корпорацій (ТНК), що діють на світовому туристичному ринку; аналізувати масштаби та особливості діяльності туристичних ТНК; визначати особливості перебігу процесів транснаціоналізації на світовому туристичному ринку; здатність до самостійного пошуку і вивчення методів дослідження; здатність самостійно здобувати і використовувати нову інформацію, визначати перспективні напрямки розвитку світового ринку туристичних послуг.

компетентності: здатність до самостійного пошуку і вивчення методів дослідження; здатність до критичного мислення, аналізу і синтезу; визначати перспективні напрямки розвитку світового ринку туристичних послуг; готовність представляти результати досліджень у формах звітів, прикладних розробок, доповідей, публікацій і публічних обговорень.

10.Форми запровадження (аудиторне/ дистанційне навчання): аудиторне, дистанційне

11.Зміст курсу:

Тема 1. Значення ТНК у світовому господарстві та їх економічна сутність.

Значення та місце ТНК у світовому господарстві. Міжнаціональні та транснаціональні корпорації. Біхевіористичний підхід та типи корпоративно-орієнтованих ТНК. Кількісні та якісні параметри ТНК.

Тема 2.Класифікація ТНК за організаційно-економічними формами.

Підстави класифікації ТНК. Характеристика основних форм ТНК: картель, синдикат, пул, трест, концерн, консорціум, транснаціональний стратегічний альянс (ТСА). Консорціум туристичних міст (на прикладі Словаччини). Регіональна структура ТНК.

Тема 3. Географічний аналіз ТНК.

Сутність та важливість географічного аспекту та аналізу процесу транснаціоналізації в світовому господарстві. Географічний розподіл та ринкова капіталізація 500 найбільших ТНК світу. Географічний розподіл 100 найбільших ТНК світу. Найбільші ТНК Європи за галузями та країнами. Найбільші ТНК Латинської Америки за галузями та країнами.

Тема 4. Географічні особливості процесів інтернаціоналізації та транснаціоналізації в міжнародному туризмі.

Сутність ТНК у туризмі та форми їх існування. Теорії, що пояснюють феномен ТНК у туризмі: теорія відмінності норм прибутку та відсоткових ставок, еkleктична теорія Даннінга, теорія життєвого циклу продукту. Чинники та особливості процесів транснаціоналізації в туризмі. Чинники та особливості географії ТНК у туризмі.

Тема 5. Географічні особливості процесів транснаціоналізації в сфері гостинності.

Інтегровані готельні ланцюги як ТНК у сфері гостинності. Стратегії готельних ТНК. Франчайзинг як основа формування американських готельних ланцюгів. Класична та новітня моделі франчайзингу. Моделі організації та діяльності в світовій готельній індустрії: американська, європейська, азійська. Готельні консорціуми.

Тема 6.Вплив ТНК у сфері туризму та гостинності на національну економіку.

Вплив ТНК на економіку приймаючих країн. Контроль ТНК структури туристичного

ринку, розвитку індустрії туризму та окремих її секторів у приймаючій країні. Витік доходів від міжнародного туризму за кордон. Вплив ТНК на економіку країни базування. Збільшення доходу на інвестований капітал у вітчизняній індустрії туризму. Отримання монополістичних вигод на ринку країни базування.

Тема 7. Географічний прояв процесів глобалізації у світовому туризмі.

Глобальні союзи в міжнародному туризмі. Глобальні системи бронювання туристичних продуктів (ГСБТП): Amadeus, Galileo, Sabre, Worldspan та інші. Стратегічні альянси в міжнародному туризмі. Стратегічні альянси авіакомпаній.

Тема 8. Сучасні особливості географії ТНК у туризмі та гостинності. Туристична «імперія» Т. Кука.

Сучасні особливості географії ТНК у туризмі та гостинності. Своєрідність туристичного продукту як основа географії процесів транснаціоналізації в туризмі. Вертикальна та горизонтальна інтеграція як основа формування ТНК у туризмі та гостинності. Географічна концентрація штаб-квартир туристично-готельних та ресторанних ТНК у країнах «Триади» (Західна Європа, США, Японія). Туристична компанія «Томас Кук та син» - перша ТНК в історії туризму. Т. Кук як засновник та перший організатор туристичного бізнесу. Туристична компанія Т. Кука як першовідкривач залізничного, пізнавального, замкового, міжнародного, ділового, релігійного, круїзного видів туризму. Туристично-бізнесова стратегія Т. Кука як інноваційна діяльність в туризмі.

Тема 9. Туристичні ТНК у країнах ЄС.

Туристичні ТНК Великої Британії: положення на туристичному ринку країни та участь в інтеграційних процесах галузі. Туристичні ТНК країн Євросоюзу: географічна структура, економічні чинники діяльності туроператорів, пріоритетні напрямки діяльності. ТНК у сфері гостинності ЄС: Accor (Франція), Kempinsky (Німеччина), SixContinents (Велика Британія), RossoForteHotels (Велика Британія), Scandic (Швеція).

Тема 10. Туристичні ТНК у США.

Поділ ТНК на однонаціональні, багатонаціональні корпорації та міжнародні корпоративні союзи. Однонаціональні ТНК у США в сфері гостинності («Сендант», «МакДоналдз», «Юм брендз») та у секторі розваг (Компанія Уолта Діснея). Багатонаціональні ТНК (американо-французська ТНК «КарлсонВагонлітТревел») у туристичній галузі США. Міжнародні корпоративні союзи (консорціуми) в туристичній галузі США (готельний ланцюг «Бест Вестерн»). Найбільші американські ТНК у сфері туризму та гостинності в міжнародному рейтингу Fortune 500. Характеристика найбільших американських готельних («Голідей», «Маріотт Інтернешнл», «Гілтон», «Гайятт») та ресторанних («МакДоналдз», «Юм Брендз», «Сбарро») ланцюгів.

Тема 11. Туристичні ТНК у країнах, що розвиваються.

Необхідність залучення іноземного капіталу для розвитку туризму в країнах, що розвиваються. Проблема якості туристичних ресурсів та розвитку туризму в країнах, що розвиваються. Проблема вивезення прибутку від експлуатації туристичних ресурсів країн, що розвиваються, в країни – власники капіталу. Моделі розвитку туризму в країнах, що розвиваються за рахунок іноземних інвестицій. Динамічний розвиток азійських авіакомпаній. Азійсько-Тихоокеанський регіон – найбільший регіональний авіаринок світу, авіакомпанія Катар Ервейз – найкращий авіаперевізник світу. Переваги азійських авіакомпаній та їхні перші місця в спеціалізованих рейтингах (преміум-клас, бізнес-клас, економ-клас). Характеристика авіакомпаній Азії.

Тема 12. Логістичний чинник географії ТНК у туризмі. Географія діяльності туристичних ТНК в Україні.

Туристичні ТНК Великої Британії: положення на туристичному ринку країни та участь в інтеграційних процесах галузі. Туристичні ТНК країн Євросоюзу: географічна структура, економічні чинники діяльності туроператорів, пріоритетні напрямки діяльності. ТНК у сфері гостинності ЄС: Accor (Франція), Kempinsky (Німеччина), Six Continents (Велика Британія), Rosso Forte Hotels (Велика Британія), Scandic (Швеція).

12.Рекомендоване або обов'язкове вивчення й інші навчальні ресурси/ засоби:

Базова література:

1. Божидарнік Т.В. Міжнародний туризм: навч.посіб. / Т.В. Божидарнік, Н.В. Божидарнік, Л.В. Савош та ін. – К: ЦУЛ, 2012. – 312 с.
2. Гвардіонова М.Ю. Туристична імперія Томаса Кука: минуле й сьогодення / М.Ю. Гвардіонова // Томас Кук: людина, яка придумала туризм: Зб.матер.регіон.наук.-практ.конф. – Львів: ЛІЕТ, 2012. – С. 30-36.
3. Географія світового господарства (з основами економіки): навч.посіб. 7 За ред.. Я.Б. Олійника, І.Г. Смирнова. – К.: Знання, 2011. – 640 с.
4. Давидова І.О. Транснаціональні корпорації : навч. посібник / Давидова І.О., Величко К.Ю., Печенка О.І. – Харків: Видавництво «Форт», 2018. – 175 с.
5. Мальська М.П., Антонюк Н.В., Ганич Н.М. Міжнародний туризм і сфера послуг: Підручник. – К. : Знання, 2008. – 661 с.
6. Муравська С.В. Особливості формування туристичної імперії Томаса Кука та її філософський базис / С.В. Муравська // Томас Кук: людина, яка придумала туризм: Зб.матер.регіон.наук.-практ.конф. – Львів: ЛШТ, 2012. – С. 26-29.
7. Олійник Я.Б., Смирнов І.Г. Міжнародна логістика: навч.посіб. / Я.Б. Олійник, І.Г. Смирнов. – К: Обрії, 2011. – 544 с.
8. Смирнов І.Г. Міжнародний туристичний бізнес: навч.-метод.пос. / І.Г. Смирнов, Н.В. Фоменко. - І-Ф.: Галицька академія, 2009. – 154 с.
9. Смирнов І.Г. Міжнародна туристична система «Все включене»: логістичний аспект / І.Г. Смирнов // Географія та туризм. – Вип. 10. – 2010. – С. 15-24.
10. Смирнов І.Г. Теорія конкурентних переваг М.Портера та її застосування в туризмі / І.Г. Смирнов // Географія та туризм. – Вип. 16. – 2011. – С. 29-39.
11. Смирнов І.Г. Динамічний розвиток азійських авіакомпаній та туризм / І.Г. Смирнов, М.М. Нагорна // Географія та туризм. – Вип. 20. – 2012. – С. 84-90.
12. Смирнов І.Г. Транснаціональні корпорації в туризмі: галузеві та регіональні особливості / І.Г. Смирнов // Географія та туризм. – Вип. 21. – 2013. – С. 20-32.
13. Смирнов І.Г. Туристичний кластер як консорціум туристичних міст (досвід Словаччини) / І.Г. Смирнов // Часопис картографії. – Вип. 6. – 2013. – С. 61-70.
14. Смирнов І.Г. Сучасні особливості процесів транснаціоналізації в туризмі / І.Г. Смирнов // Туристичний бізнес: світові тенденції та національні пріоритети: Матеріали VI Міжн.наук.-практ.конф. - Х.: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2012. – С. 102-104.

Додаткова література:

1. Транснаціоналізація і конкурентний розвиток національних економік: теорія і практика країн, що розвиваються : монографія / [Л. В. Руденко-Сударева, О. М. Мозговий, В. В. Токарь та ін. ; за наук. ред. д.е.н., проф. Л. В. Руденко-Сударевої. — Вид. 2-ге, доп. — К. : КНЕУ, 2015. — 270 с.
2. Транснаціональні корпорації: навч. посіб. / За ред. С.О. Якубовського, Ю.Г. Козака, О.В. Савчука. – К.: ПУЛ, 2006. – 488 с.
3. Руденко Л.В. Транснаціональні корпорації: Навч.-метод.посібник / Л.В. Руденко, І.І. Заводовська, М.С. Руденко. – К.: УАБП, 2006. – 108 с.
4. Смирнов І.Г. Транснаціональні корпорації: Навч.-метод. посібник. - К.: УАБП, 2006. – 35 с.
5. Транснаціональні корпорації: особливості інвестиційної діяльності: навч.посіб. / За ред. С.О. Якубовського, Ю.Г. Козака, О.В. Савчука. – К.: ЦУЛ, 2006. – 488 с.

Інформаційні ресурси:

1. Офіційний сайт ЮНВТО [електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.unwto.org>.
2. Офіційний сайт рейтингу Fortune 500 [електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://mornneg.crm.ccWmaga2ines/fortune500/2012/industries>.
3. Thomas Cook Group: an Introduction [електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.thomascookgroup.com/introduction>.
4. Thomas Cook Group: History [електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.thomascookgroup.com/histoty>.
5. Thomas Cook Group: Strategy [електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.thomascookgroup.com/groupstrategy>.
6. World Investment Report 2012. Transnational Corporations, Extractive Industries and Development [електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.unctad.org>

13. Заплановані види навчальної діяльності та методи викладання:

лекції, практичні заняття, консультування, робота в науково-дослідній групі, самостійна робота.

14. Форми та критерії оцінювання:

Поточний контроль та оцінювання виконання завдань на практичних заняттях, оцінювання контрольних модульних робіт, виконання творчих індивідуальних завдань. Підсумковий контроль, залік у IV семестрі.

Шкала оцінювання: національна та ECTS. Критерії оцінювання.

Оцінювання знань студентів на основі даних поточного контролю знань відбувається:

№ з/п	Вид діяльності	Кількість балів за дидактичну одиницю	Кількість практичних робіт тощо	Загальна кількість балів
1	2	3	4	5
1	Виконання практичних робіт	6	8	48
2	Підсумковий тест	5	2	10
3	Реферат	12	1	12
4	Модульна контрольна робота	15	2	30
Результати поточного контролю				100
Залік				100
Підсумкова оцінка				100

Рівень	Характеристика відповідей студента	
	на питання теоретичного змісту	на питання практичного змісту
Низький	Студент не усвідомлює змісту питання, тому його відповідь не має безпосереднього відношення до поставленого питання. Наявна відсутність умінь міркувати.	Обсяг висвітлених питань менше 50%. У студента відсутня уява, необхідна для висвітлення питань.
Задовільний	Відповіді на питання носять фрагментарний характер, відтворення знань здійснюється на рівні запам'ятовування. Студент поверхово володіє умінь міркувати.	Обсяг висвітлених питань у межах 50-70%. Студент погано володіє засобами відтворення властивостей предметів, явищ, процесів.
Достатній	У відповідях на питання допускаються деякі неточності або помилки непринципового характеру. Студент демонструє розуміння навчального матеріалу і прагне логічно розмірковувати при відповіді.	Обсяг правильно висвітлених питань більше 75%. Відповідь містить окремі неточності і незначні помилки.
Високий	Студент дає повну і розгорнуту відповідь на питання. Його відповідь характеризується логічністю і послідовністю суджень, без включення випадкових і випадання істотних з них.	Обсяг правильно висвітлених питань дорівнює 100%. Кожне висвітлене питання супроводжується ґрунтовним поясненням.

Сума балів за навчальну діяльність	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи, практики	для заліку
90-100	A	високий: відмінно	зараховано
80-89	B	достатній: добре	
70-79	C		
65-69	D	низький: задовільно	
60-64	E		
35-39	FX	незадовільний (з можливістю повторного складання)	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільний (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

15. Мова викладання: українська